

אוניברסיטת חיפה

החוג לניהול מידע וידע

מספר הקורס: 218.4061

שם הקורס: תקשורת מתווכת מחשב

שם המרצה: ד"ר ירון אריאל

מועד הקורס: יום ג' 16:00-19:00

שעת קבלה: יום ג' – בתיאום מראש

דואר אלקטרוני: yaronariel@gmail.com

מטרות הקורס:

הקורס מיועד להציג בפני הסטודנט גישות תיאורטיות, מודלים ומחקרים מרכזיים בתחום של תקשורת מתווכת מחשב (Computer Mediated Communication). תוכן הקורס כולל היכרות עם התיאוריות והמודלים המרכזיים המחברים את מדעי המידע (IS) לתחומי מחקר שהתפתחו במדעי החברה מאמצע המאה ה-20 (בעיקר בתחומי התקשורת, סוציולוגיה ופסיכולוגיה). נדון, בין היתר בתיאוריות של מידע והתפתחותם למודלים של תקשורת, אינטראקציה במדיה מתווכי מחשב; והיבטים ביקורתיים ביחס לשימוש בטכנולוגיות מידע.

תוכן הקורס בראשי פרקים:

מגמות בהתפתחות רשת האינטרנט ומדיה חדשים
אינטראקציות בסביבה מתווכת מחשב ופנים אל פנים
התפתחותם של מודלים לחקר התקשורת
תיאוריות של תקשורת מתווכת מחשב (CMC)
השפעות ושימושים של טכנולוגיות מידע

האופי המתודולוגי של הקורס:

- הוראה פרונטאלית המלווה בדיון כיתתי
- שיח בפורום הכיתתי המקוון

דרישות הקורס:

- נוכחות והשתתפות בשיעור
- קריאת פריטי החובה ותגובת קריאה בפורום לקראת כל שיעור
- הצגת רפרט בכיתה לפי הנחיות שיועברו

הרכב הציון הסופי:

תגובות קריאה בפורום הקורס: 10%

רפרט: 20%

עבודה מסכמת: 80%

ספרית עזר מומלצת:

Fuchs, C. (2011). *Foundations of Critical Media and Information Studies*. New York: Routledge

המטרות המתוכננות להשגה בתום הקורס:

- הסטודנטים יתודעו למושגים ולתיאוריות הקלאסיות והעכשוויות בתחום תקשורת מתווכת מחשב
- הסטודנטים יפתחו פתחו יכולות הערכה וביקורתיות כלפי תיאוריות ומודלים המתייחסים לטכנולוגיות מידע חדשות
- הסטודנטים יוכלו להשתמש בידע שצברו בקורס זה לתכנון מערך מחקר ישים

תוכן הקורס:

נושא 1- מבוא

תקשורת ותקשורת מתווכת מחשב, מגמות בהתפתחות רשת האינטרנט, דיגיטציה, תיווך המציאות.

קריאת חובה

1. פרידמן, ל. ת. (2006). *העולם הוא שטוח: העולם הגלובלי - החיים במציאות החדשה* (עמי 96-49). תל אביב: הוצאת אריה ניר.

2. Couldry, N., & Hepp, A. (2017). *The Mediated Construction of Reality* (pp. 34-56). Cambridge, UK: Polity Press.

נושא 2- אינטראקציות

אינטראקציות CMC ו-F2F, אינטראקציה אדם ומכונה, אינטראקטיביות, יחסים פארה-חברתיים, מזמינות/איפשרויות.

קריאת חובה

4. טרקל, ש. (2014). *העצמי השני: מחשבים ורוח האדם* [מהדורה מחודשת לציון עשרים שנה, עורך: ע. גוטר] (עמ' 91-57). עפולה: הוצאת ספרים אקדמית יזרעאל.

5. Turkle, S. (2015). *Reclaiming conversation: The power of talk in a digital age* (pp.19-56). New York: Penguin Press.

נושא 3- תיאוריות CMC

עומס מידע ומולטימדיה, אותות ורעשים, רמזים מופחתים, עושר המדיה, הרחבת הערוץ, עיבוד מידע חברתי.

קריאת חובה

6. Walther, J. B. (2011). Theories of computer-mediated communication and interpersonal relations. In M. L. Knapp & J. A. Daly (Eds.), *The handbook of interpersonal communication* (4th ed., pp. 443-479). Thousand Oaks, CA: Sage

נושא 4- מודלים של חקר תקשורת ומידע

מסיגנלים חשמליים, תקשורת המונים ומודלים פרשניים לקיברנטיקה וניתוח רשתות.

קריאת חובה

7. דויטש, ק. (1993). דגם קיברנטי פשוט. בתוך ב. זיסר (עורך). *מדע המדינה לגונוי: אסכולות וגישות בחקר הפוליטיקה* (עמ' 311-332). תל אביב: האוניברסיטה הפתוחה.

8. Gleick, J. (2011). *The information: A history, a theory, a flood* (pp. 204-232). New York: Pantheon Books.

נושא 5- סיכום: המשגות חדשות?

פסיכולוגיה של הרשת? שימושים חדשים? אבולוציה או רבולוציה? דטרמיניזם טכנולוגי או הבנייה חברתית?

קריאת חובה

9. עמיחי-המבורגר, י. (2011). מי מתעשר באינטרנט: האם האינטרנט הוא ערוץ נוסף להגברת הדומיננטיות של המוחצן או סביבה חברתית המפצה את המופנם. בתוך: א. כהן וא. לב-און (עורכים). *מקושרים: פוליטיקה, טכנולוגיה וחברה בישראל* (עמ' 263-274). הוצאת האגודה הישראלית למדע המדינה.

10. Carey, J., & Elton, M. C. J. (2010). *When media are new: Understanding the dynamics of new media adoption and use* (pp. 19-57). Ann Arbor: Digital Culture Books. University of Michigan Press.